

SUBJECT
Beoorderling archeologie Klappolder

OUR REFERENCE
D10053779:49

DATE
27 June 2022

FROM
S.L.

TO
C.S.

COPIES TO
I.de.J.

Aanleiding en doel

Naar aanleiding van geplande herontwikkeling van een bedrijventerrein aan de Klappolder te Bleiswijk vindt een herziening van het bestemmingsplan plaats. In voorliggende memo wordt aangegeven of het voorgaande archeologische onderzoek voldoet ter onderbouwing van het bestemmingsplan voor het aspect archeologie. Het gaat om het volgende rapport:

- Geraeds, J., Nota archeologisch onderzoek Veilingterrein Klappolder Bleiswijk, Geonius, Rapportnummer AA210044.N01v0.3, 12-5-2022

Deze nota van Geonius bestaat uit een samenvatting van door Geonius uitgevoerd booronderzoek op een oostelijk deel van het plangebied (geel, zie figuur 1), en het geeft daarnaast een advies over het gehele plangebied op basis van bureaustudie (rood, zie figuur 1).

Figuur 1: Hele plangebied is in rood aangegeven, het door Geonius in 2021 d.m.v. boringen onderzocht terrein is in geel aangeduid.

Voorgaand onderzoek

De bevindingen van de nota zijn hieronder samengevat;

In het oostelijke braakliggende perceel van het plangebied is in april 2021 door Geonius inventariserend booronderzoek uitgevoerd. Het booronderzoek van Geonius heeft geen bodemvorming of archeologisch waardevolle lagen aangetoond. Ook zijn er geen archeologische indicatoren aangetroffen die wijzen op archeologische vindplaatsen. Aangezien in tegenstelling tot wat werd verwacht geen bodemvorming is vastgesteld kan de (middel)hoge verwachting derhalve worden bijgesteld naar laag. Het advies van Geonius is dan ook om geen archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren en het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling. Dit advies is voorgelegd aan het bevoegd gezag de gemeente Lansingerland. Het advies is volgens Geonius beoordeeld en onderschreven door de gemeente.

Voor de rest van het terrein refereert Geonius naar een onderzoek dan in 2008 door RAAP is uitgevoerd. Het onderzoek van RAAP heeft aangetoond dat in een gedeelte van het plangebied in de ondergrond de Gouderakstroomgordel voorkomt. Met name de oeverafzettingen, maar ook de (verzande) geulafzettingen van deze stroomgordel waren in het verleden geschikte bewoningslocaties. Op deze afzettingen, waar deze niet zijn geërodeerd door de bovenliggende mariene sedimenten, kunnen dan ook mogelijk nog vindplaatsen uit Mesolithicum en/of Neolithicum worden aangetroffen. Indien hier hei- en/of bouwwerkzaamheden plaatsvinden, die tot in de top van de stroomgordel reiken die al op kan 2,5 m -Mv voorkomen, wordt op basis van de uitkomsten van het onderzoek aanbevolen om voor het deel van het plangebied waar de stroomgordel aanwezig is, een vervolgonderzoek uit te voeren.

De nota van Geonius concludeert op basis van bovengenoemde informatie dat in het eerder door Geonius onderzocht gebied waarvoor een hoge waarde geldt vanaf het maaiveld geen archeologische waarden meer worden verwacht. Het overige deel dat deels door RAAP is onderzocht heeft volgens Geonius een hoge archeologische waarde voor de bodemlagen dieper dan 5 m -Mv. Op basis van deze gegevens adviseert Geonius dat alleen voor het niet door Geonius onderzocht deel van het plangebied geldt dat het inbrengen van heipalen (>5 m -Mv) kan leiden tot verstoring van mogelijk aanwezige archeologische waarden. Omdat er tijdens het opstellen van de nota nog geen inzicht in de exacte omvang van de geplande ingrepen is, wordt door Geonius aanbevolen om pas bij de aanvraag van de omgevingsvergunning een beslissing te nemen of onderzoek noodzakelijk is en zo ja in welke vorm. Dit om te voorkomen dat er onderzoek uit wordt gevoerd bij slechts een geringe verstoring. Deze beslissing dient dan te worden genomen door het bevoegd gezag de gemeente Lansingerland.

Aandachtspunten voorgaand onderzoek

Met betrekking tot het voorgaande onderzoek komen onderstaande aandachtspunten naar voren:

- De nota van Geonius heeft deels betrekking op een in 2021 door Geonius uitgevoerd booronderzoek conform de geldende KNA-richtlijnen op een deel van het plangebied. De adviesnota zelf is echter geen document volgens de KNA-richtlijnen, en volstaat derhalve niet als rechtsgeldig document voor het wegnemen van een dubbelbestemming waarde archeologie.
- Het onderzoek van RAAP uit 2008 waarnaar wordt verwezen in de nota is inmiddels verouderd ten opzichte van de huidige leidraden en derhalve niet actueel. Tevens is tijdens dit onderzoek niet het gehele huidige plangebied onderzocht.
- Op de gemeentelijke verwachtings- en beleidskaart valt het gebied in een zone met een middelhoge archeologische verwachting (zone VI). Binnen deze zone geldt een vrijstellingsgrens voor nader onderzoek van 1.000 m² en 2,5 m -mv. Er wordt door Geonius verder niet uitgebreid ingegaan op de gemeentelijke verwachtingskaart en vigerend beleid. De nota gaat grotendeels uit van de archeologische verwachtingen van de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Zuid-Holland (2017) die niet geheel overeenkomt met de herziene archeologische beleidskaart van Lansingerland (2016). Nadere onderbouwing over de verschillende verwachtingswaarden ontbreekt.

- De nota besteed geen aandacht aan mogelijke archeologische sporen te relateren aan historische ontginningen en bewoning, hier is nadere onderbouwing over nodig.
- Een deel van het plangebied is recent door Geonius voldoende onderzocht (booronderzoek 2021, zie figuur 1). Geonius concludeert dat er geen archeologische waarden meer worden verwacht en dus dat op dit gedeelte van het terrein geen verstoring van archeologie zal plaatsvinden. Vervolgonderzoek is derhalve niet noodzakelijk, ook niet bij diepere werkzaamheden (>5 m -Mv). De door Geonius opgestelde conclusie gebaseerd op het eigen booronderzoek is navolgbaar en voor zover na te gaan ook correct. Dit advies is tevens volgens Geonius reeds voorgelegd aan het bevoegd gezag dat hiermee heeft ingestemd.
- Voor het overige niet door Geonius zelf d.m.v. booronderzoek onderzochte gedeelte van het plangebied wordt door verwezen naar het booronderzoek van RAAP uit 2008 en de provinciale verwachtingenkaart. Geonius concludeert op basis hiervan dat mogelijke archeologische lagen zich vanaf 5 m -Mv kunnen bevinden en derhalve dat het inbrengen van heipalen kan leiden tot verstoring van mogelijk aanwezige archeologische waarden dieper dan 5 m -Mv. Deze conclusie is niet geheel correct. Het eerdere onderzoek van RAAP geeft aan dat archeologische lagen zich ook al op 2,5 m -Mv kunnen bevinden, en niet enkel 5 m -Mv zoals Geonius veronderstelt. Daarnaast is niet het gehele plangebied tijdens het onderzoek van RAAP onderzocht. De gemeentelijke verwachtingskaart gaat ook uit van een diepte van 2,5 m -Mv. Op basis van het eerdere onderzoek van RAAP en de nota van Geonius is er derhalve onvoldoende onderbouwing over de ligging en diepteligging van mogelijk archeologisch waardevolle lagen binnen het huidige plangebied.

Advies m.b.t. bestemmingsplan

Ten behoeve van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging kunnen onderstaande adviezen worden gegeven:

- Het booronderzoek op het oostelijke terrein uit 2021 bevat voldoende informatie als onderbouwing voor het bestemmingsplan. Geadviseerd wordt om dit reeds voldoende onderzochte terrein vrij te geven en geen dubbelbestemming archeologie op te nemen.
- Indien een dubbelbestemming waarde archeologie mag worden opgenomen voor het overige terrein wordt geadviseerd deze af te stemmen met de gemeentelijke verwachtingskaart, aangezien er op basis van het voorgaande onderzoek vooralsnog geen aanleiding is om af te wijken van de middelhoge archeologische verwachting vanaf 2,5 m -Mv.
- Indien een dubbelbestemming waarde archeologie voor het overige terrein niet wenselijk is i.v.m. toekomstige ontwikkelingen dient aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd, aangezien er momenteel onvoldoende onderbouwing is voor wijziging in het bestemmingsplan. Voor archeologie geldt in dat geval dat er gestart moet worden met een bureauonderzoek archeologie conform de KNA 4.1.